

შეთანხმება

საქართველოს რესპუბლიკასა და ირანის ისლამურ რესპუბლიკას შორის ინვესტიციების ურთიერთწახალისებისა და დაცვის შესახებ

პრეამბულა

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა და ირანის ისლამური რესპუბლიკის მთავრობა, შემდგომში „მონაწილე მხარეებად“ წოდებულნი; ორი ქვეყნის ურთიერთმოგებიანი ეკონომიკური თანამშრომლობის გაძლიერების სურვილით;

ერთი მონაწილე მხარის ინვესტორის მიერ მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე ინვესტირების განხორციელებისათვის ხელსაყრელი პირობების შექმნისა და შენარჩუნების მიზნით;

ერთი მონაწილე მხარის ინვესტორების მიერ მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე განხორციელებული ინვესტიციების ხელშეწყობისა და დაცვის აუცილებლობის გათვალისწინებით,

შეთანხმდნენ შემდეგზე:

მუხლი 1
განსაზღვრებები

ამ შეთანხმების მიზნებისათვის:

1. ტერმინი „ინვესტიცია“ მოიცავს ყველა სახის აქტივს, სახელდობრ:

- ა) მოძრავ და უძრავ ქონებას, ასევე მათთან დაკავშირებულ უფლებებს, როგორცაა გირაო, იპოთეკა, ყადაღის დადება და უსუფრუქტი;
- ბ) აქციებს ან კომპანიებში მონაწილეობის ნებისმიერ სახეს;
- გ) უფლებებს ფულის მოთხოვნაზე ან ეკონომიკური ღირებულებების მქონე ნებისმიერ ობერაციაზე;
- დ) უფლებებს ინტელექტუალურ საკუთრებაზე, უფლებებს სამრეწველო საკუთრებაზე, როგორცაა პატენტი, დამხმარე მოწყობილობების მოდელები, სამრეწველო ნახაზები ან მოდელები, სავაჭრო ან სამომსახურებო ნიშნები, სავაჭრო სახელები, ნოუ-ჰაუ და გუდვილი;

ე) ნატურალური რესურსების ძიების, ამოღების და გამოყენების უფლებებს, ისევე როგორც სხვა საქმიან უფლებებს, მინიჭებულს კანონით, კონტრაქტით ან უფლებამოსილი პირის მიერ კანონის შესაბამისად გამოტანილი გადაწყვეტილებით.

2. ტერმინი „ინვესტორი“ რომელიმე მონაწილე მხარის მიმართებაში ნიშნავს:

- ა) ფიზიკურ პირებს, რომლებიც ამ მონაწილე მხარის კანონების შესაბამისად ითვლება მის მოქალაქედ;
- ბ) იურიდიულ პირებს, რომლებიც ამ მონაწილე მხარის კანონების მიხედვით არიან დაფუძნებულნი, აქვთ მთავარი ოფისი და ახორციელებენ ეკონომიკურ საქმიანობას ამ მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე;

რომლებიც ახორციელებენ ინვესტირებას მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე.

1. თითოეული მონაწილე მხარე დაშვებული ინვესტიციებისაგან მიღებულ შემოსავლებს და განსაკუთრებით მოიცავს, თუმცა ამით არ შემოიფარგლება, მოგებას, თანხმობას, კაპიტალის შემოსავლებს, დივიდენდებს, როიალტის და პონორარებს.

2. თითოეული მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე ინვესტირების მიზნით მიმდებარე სივრცეს, აგრეთვე კონტინენტურ შეღწხას და განსაკუთრებულ დაპირებებს, რომლებიც მოცემული სახელმწიფოებში დასაშვებია, ამდენად, რამდენადაც მოცემული სახელმწიფოებში დასაშვებია, მათზე სუვერენულ უფლებებს ან იურისდიქციას საერთაშორისო ახორციელების შესაბამისად.

სამართალი

მუხლი 2
ინვესტიციების ხელშეწყობა

1. თითოეული მონაწილე მხარე წაახალისებს და შეუქმნის ხელშეწყობ პირობებს და ფინანსურ და იურიდიულ პირებს მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე თავისი ინვესტიციების განხორციელებისათვის.

2. თითოეული მონაწილე მხარე წაახალისებს და შეუქმნის ხელშეწყობ პირობებს მეორე მონაწილე მხარის ფინანსურ და იურიდიულ პირებს თავისი ინვესტიციების განხორციელებისათვის.

ტერიტორიაზე

მუხლი 3
ნებართვა ინვესტირებისათვის

1. თითოეული მონაწილე მხარე მიიღებს მეორე მონაწილე მხარის ინვესტირების მიზნით ინვესტიციებს თავის ტერიტორიაზე თავისი კანონებისა და წესების შესაბამისად.

2. თითოეული მონაწილე მხარე მიიღებს თავის ტერიტორიაზე ინვესტიციას, ის რამდენადაც დასაშვებია, აუცილებელ უფლებას ასეთი ინვესტირების სათანადო განხორციელებისათვის.

რეგულაციების

მუხლი 4
ინვესტიციების დაცვა

1. თითოეული მონაწილე მხარის ინვესტირების მიზნით, რომლებიც მოქმედებენ მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიის ფარგლებში ამ უკანასკნელის კანონებისა და მონაწილე მხარის მიხედვით, სარგებლობენ მეორე მონაწილე მხარის სრული სამართლებრივი წესებით და სასურველი პირობებით, რომელიც იწინებს არანაკლებ ხელშეწყობა, დაცვა პირობებით, რომელსაც იღებს მისი ან ნებისმიერი მესამე ქვეყნის ინვესტირების მიზნით, რომელიც სიტუაციაში.

2. თუ მონაწილე მხარე ანიჭებს განსაკუთრებულ უპირატესობებს მესამე ქვეყნის ინვესტირების, გამოძინარე თავისუფალი ეკონომიკური ზონის ან საბაჟო კავშირიდან, ინვესტირების ბაზრის, ან მსგავსი რეგონალური ორგანიზაციის დაარსების შესახებ ან

შეთანხმებიდან, ან ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების შესახებ შეთანხმებიდან, ეს არ დაავადლებულაქვს მას მიანიჭოს მსგავსი უპირატესობები მეორე მონაწილე მხარის ინვესტორებს.

მუხლი 5

ექსპროპრიაცია და კომპენსაცია

1. ერთი მონაწილე მხარის ინვესტორის ნებადართული ინვესტიციები არც ერთი მონაწილე მხარის მიერ არ იქნება ექსპროპრიირებული, ნაციონალიზებული ან პირდაპირად თუ არაპირდაპირად ტოლუკასოვან ღონისძიებებს დაქვემდებარებული, გარდა საზოგადოებრივი ინტერესების განხორციელებისას და არადისკრიმინაციულ საფუძველზე კანონის შესაბამისი დაუყოვნებლივ, ეფექტური და სამართლიანი კომპენსაციის სანაცვლოდ.

2. ინვესტიციის ექსპროპრიაციისათვის კომპენსაცია შეესაბამება ექსპროპრიირებული ინვესტიციის ღირებულებას უშუალოდ ექსპროპრიაციის ღონისძიებების განხორციელებამდე ან მოსალოდნელი ექსპროპრიაციის განხორციელების ღონისძიების თვითნებურად აღიარების მომენტამდე, რომელიც მოხდება უფრო ადრე. იგი უნდა იყოს ეფექტურად გამოყენებადი და თავისუფლად ტრანსფერებადი.

მუხლი 6

ზარალი

ერთ-ერთი მონაწილე მხარის მიერ მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე განხორციელებული ინვესტიციებისთვის მიყენებულ ზარალს, გამოწვეულს შეიარაღებული კონფლიქტის, რევოლუციის, საგანგებო მდგომარეობის ან აჯანყების ან სხვა მსგავსი მოქმედების შედეგად კომპენსაციასთან, რესტიტუციასთან და ანაზღაურებასთან მიმართებაში მეორე მონაწილე მხარე მიანიჭებს არანაკლები ხელშეწყობის რეჟიმს, ვიდრე რეჟიმს, რომელსაც იგი ანიჭებს თავის ან ნებისმიერი მესამე ქვეყნის ინვესტორებს.

მუხლი 7

რეპატრიაცია და ტრანსფერტი

1. თითოეული მონაწილე მხარე ვაცემს უფლებას ინვესტიციებთან დაკავშირებული ნებისმიერი ტრანსფერტი განხორციელდეს თავისუფლად და უმიზეზო დაყოვნების გარეშე როგორც თავის ტერიტორიაზე, ისე მის გარეთ. ასეთი ტრანსფერტი მოიცავს:

- (ა) შემოსავლებს;
- (ბ) შემოსავლებს, მიღებულას ინვესტიციების მთლიანი ან ნაწილობრივი გაყიდვისაგან ან ლიკვიდაციისაგან;
- (გ) მე-5 და მე-6 მუხლებთან დაკავშირებულ კომპენსაციებს;
- (დ) ინვესტიციებთან დაკავშირებული სესხიდან გამომდინარე ანაზღაურებებსა და გადახდილ პროცენტებს;

(ე) ჯამაგირებს, ხელფასებს და სხვა გასამრჯელოებს, რომლებიც მიიღება ერთი მონაწილე მხარის მოქალაქის მიერ მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე განხორციელებულ ინვესტიციებთან დაკავშირებული სამუშაოს შესრულებისათვის;

(ვ) ინვესტიციებთან დაკავშირებული დაგებიდან გამომდინარე გადახდებს.

2. ტრანსფერტები დაუყოვნებლივ უნდა იქნას გადაყვანილი კონვერტირებად ვალუტაში ტრანსფერტის განხორციელების დღეს არსებული ძირითადი გაცვლითი კურსის მიხედვით.

მუხლი 8 სუბროგაცია

1. თუ ერთი მონაწილე მხარის ინვესტორის ნებადართული ინვესტიციები დაზღვეულია არაკომერციული რისკისაგან ამ მონაწილე მხარის მიერ დანიშნული სააგენტოს მიერ კანონით განსაზღვრული სისტემის მიხედვით, მეორე მონაწილე მხარე სცნობს დამზღვევის ნებისმიერ სუბროგაციას, რომელიც გამომდინარეობს სადაზღვევო შეთანხმების პირობებიდან.

2. ასეთ დამზღვევს არა აქვს უფლება განხორციელოს ინვესტორისათვის მინიჭებულისაგან განსახვავებული უფლებები.

3. დაგები მონაწილე მხარესა და ასეთ დამზღვევს შორის, რომელიც იქნება კერძო ან სამთარობო კომპანია, გადაწყდება შესაბამისად სიტუაციისა და მიხედვით ამ შეთანხმების მე-11 ან მე-12 მუხლების დებულებების მიხედვით.

მუხლი 9 უფრო ხელსაყრელი პირობები

ამ შეთანხმებაში აღნიშნული პირობების მიუხედავად გამოიყენება უფრო შეღავათიანი პირობები, რომელსაც შეთანხმდნენ ან შეთანხმდებიან ერთ-ერთი მონაწილე მხარე და მეორე მონაწილე მხარის ინვესტორები.

მუხლი 10 ვალდებულებების დაცვა

თითოეული მონაწილე მხარე გაცემს მტკიცე გარანტიებს მეორე მონაწილე მხარის ინვესტორის ინვესტიციების წინაშე აღებული ვალდებულებების დაცვის შესახებ.

მუხლი 11 მონაწილე მხარესა და ინვესტორს შორის წამოჭრილი დავა

1. თუ მონაწილე მხარესა და ერთ ან მეტ ინვესტორს შორის წარმოიშება დავა ინვესტიციებთან დაკავშირებით, მონაწილე მხარე და ინვესტორი (ინვესტორები) უპირველეს ყოვლისა შეეცადებიან მის გადაჭრას კონსულტაციებისა და მოლაპარაკებების გზით.

2. თუ მონაწილე მხარე და წყოსხსენებული ინვესტორი (ინვესტორები) ვერ მიაღწევენ შეთანხმებას დავის წამოჭრიდან ექვსი თვის განმავლობაში, მაშინ დავა გადაწყდება ერთ-ერთი მონაწილე მხარის (შესაბამისი კანონებისა და წესების მიხედვით) ან ინვესტორის (ინვესტორების) მოთხოვნის საფუძველზე სამი წევრისაგან შემდგარ საარბიტრაჟო სასამართლოში.

3. ერთ-ერთი მონაწილე მხარე ან ინვესტორი (ინვესტორები), რომელმაც დაიწყო საარბიტრაჟო პროცესი საარბიტრაჟო მოთხოვნით დანიშნავს თავის არბიტრს. თუ მონაწილე მხარე ან ინვესტორი (ინვესტორები) არ დანიშნავს თავის არბიტრს არბიტრაჟის ნატარების მოთხოვნადან 30 დღის განმავლობაში, აღნიშნული არბიტრი დაინიშნება სიტუაციის მიხედვით. მონაწილე მხარის ან ინვესტორის (ინვესტორების) მოთხოვნის საფუძველზე მუდმივმოქმედი საარბიტრაჟო სასამართლოს გენერალური მდივნის მიერ.

4. თუ მეორე არბიტრის დანიშნიდან 60 დღის განმავლობაში ორივე არბიტრი ვერ შეთანხმდება თავმჯდომარის არჩევაზე, მაშინ ეს უკანასკნელი, ერთ-ერთი მონაწილე მხარის ან ინვესტორის (ინვესტორების) მოთხოვნის საფუძველზე, დაინიშნება მუდმივმოქმედი საარბიტრაჟო სასამართლოს გენერალური მდივნის მიერ.

5. საარბიტრაჟო სასამართლოს თავმჯდომარე ყოველთვის იქნება დანიშნის მომენტისათვის ორივე მონაწილე მხარესთან დიპლომატიური ურთიერთობების მქონე მესამე ქვეყნის მოქალაქე.

6. არბიტრაჟი ისე მძღვანელებს UNCITRAL-ის წესებით.

7. არბიტრაჟის ადგილი განისაზღვრება მონაწილე მხარეების მიერ. თუ მხარეები ვერ შეთანხმდებიან ადგილის შესახებ თავმჯდომარის დანიშნიდან ერთი თვის განმავლობაში, მაშინ არბიტრაჟის ადგილი იქნება პარიზი.

8. საარბიტრაჟო სასამართლოს გადაწყვეტილებები საბოლოოა და საგაღდებულოა მონაწილე მხარისათვის და ინვესტორისათვის (ინვესტორებისათვის).

მუხლი 12

მონაწილე მხარეთა შორის დავის გადაჭრა

1. მონაწილე მხარეთა შორის ამ შეთანხმების განმარტების ან გამოყენების გამო წამოჭრილი დავის შემთხვევაში მონაწილე მხარეები უპირველეს ყოვლისა ეცდიებიან გადაჭრან იგი კონსულტაციებისა და მოლაპარაკებების საფუძველზე.

2. იმ შემთხვევაში, თუ მონაწილე მხარეები ვერ მიაღწევენ შეთანხმებას დავის წამოჭრის მომენტიდან თორმეტი თვის განმავლობაში, მაშინ ეს უკანასკნელი მათი შესაბამისი კანონებისა და წესების გათვალისწინებით, ერთ-ერთი მონაწილე მხარის მოთხოვნის საფუძველზე გადაწყდება სამი წევრისაგან შემდგარ საარბიტრაჟო სასამართლოში.

3. მონაწილე მხარე, რომლის საარბიტრაჟო მოთხოვნითაც გაიმართა საარბიტრაჟო სასამართლო, დანიშნავს თავის არბიტრს. თუ მეორე მონაწილე მხარე არ დანიშნავს თავის არბიტრს საარბიტრაჟო სასამართლოს მოწვევის დღიდან 30 დღის განმავლობაში, მაშინ საარბიტრაჟო სასამართლოს მოწვევის ინიციატორი მონაწილე მხარის მოთხოვნის საფუძველზე არბიტრს დანიშნავს საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს პრეზიდენტს.

4. თუ მეორე არბიტრის დანიშვნადან 60 დღის განმავლობაში ორი არბიტრი ვერ შეთანხმდება თავმჯდომარის არჩევანზე, ეს უკანასკნელი ერთ-ერთი მონაწილე მხარის მითხოვნის საფუძველზე დაინიშნება საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს პრეზიდენტის მიერ.

5. თუ ამ მუხლის მე-3 და მე-4 პარაგრაფებში აღნიშნული შემთხვევების დროს, საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს პრეზიდენტი რაღაც მიზეზის გამო ვერ ასრულებს ხსენებულ ფუნქციას, ან ის ერთ-ერთი მონაწილე მხარის მოქალაქეა, მაშინ დანიშვნებს გააკეთებს საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს გიცე პრეზიდენტი და თუ ეს უკანასკნელი რაღაც მიზეზის გამო ვერ ასრულებს ხსენებულ ფუნქციას, ან ის ერთ-ერთი მონაწილე მხარის მოქალაქეა, მაშინ დანიშვნებს გააკეთებს საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს შემდგომი ყველაზე უფროსი წევრი, რომელიც არ იქნება არცერთი მონაწილე მხარის მოქალაქე.

6. მონაწილე მხარეებს შორის სხვაგვარი შეთანხმების არ არსებობის შემთხვევაში საარბიტრაჟო სასამართლო თვითონ აწესებს დავის პროცედურას და ჩატარების ადგილს.

7. საარბიტრაჟო სასამართლოს გადაწყვეტილებები საბოლოოა და საგაღმართლოა მონაწილე მხარეებისათვის.

მუხლი 13
ძალაში შესვლა

თითოეული მონაწილე მხარე დაბლიმატიური არხების მეშვეობით შეატყობინებს მეორე მონაწილე მხარეს შეთანხმების ძალაში შესვლისათვის აუცილებელი შიდა კონსტიტუციური პროცედურების დასრულების შესახებ. შეთანხმება ძალაში შედის მონაწილე მხარეთაგან უკანასკნელის მიერ მეორე მონაწილე მხარის შეტყობინების მარილიდან.

მუხლი 14
მოქმედების ვადა და შეწყვეტა

1. ეს შეთანხმება ძალაში რჩება 10 წლის ვადაში და დარჩება ძალაში მანამ სანამ არ შეწყდება ამ მუხლის მე-2 პარაგრაფის მიხედვით.

2. თითოეულ მონაწილე მხარეს შეუძლია შეწყვიტოს ეს შეთანხმება თავდაპირველი ათწლიანი პერიოდის ამოწურვისას ან ამის შემდეგ ნებისმიერ დროს მეორე მონაწილე მხარისათვის ერთი წლით ადრე გაგზავნილი წერილობითი შეტყობინების საფუძველზე.

3. იმ ინვესტიციების მიმართ, რომლებიც განხორციელებულია ან მიღებულია ამ შეთანხმების შეწყვეტის მომენტამდე, იმოქმედებს ამ შეთანხმების ყველა დანარჩენი მუხლების დებულებები შეთანხმების შეწყვეტის მომენტიდან შემდგომი ათწლიანი პერიოდის განმავლობაში.

ამისათვის, შესაბამისი მოაგრობების მიერ სათანადო უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირები ხელს აწერენ ამ შეთანხმებას.

საქართველოს რესპუბლიკასა და ირანის ისლამურ რესპუბლიკას შორის ინვესტიციების ურთიერთწახალისებისა და დაცვის შესახებ შეთანხმების ხელმოწერისას მონაწილე მხარეები შეთანხმების სოციური ტერმინის განმარტების მიზნით შეთანხმდნენ აგრეთვე შემდეგ პუნქტებზეც, რომლებიც წარმოადგენენ შეთანხმების განუყოფელ ნაწილს.

1. საქართველოს რესპუბლიკის შემთხვევაში ტერმინი "ინვესტიცია", რომელიც ნახსენებია შეთანხმების 1-1 მუხლში და აგრეთვე სხვა მუხლებშიც, ნიშნავს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ირანის ისლამური რესპუბლიკის ინვესტორების მიერ განხორციელებულ ყველა ინვესტიციას უცხოური ინვესტიციების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის და მასთან დაკავშირებული კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისად ან იმ კანონებისა და კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისად, რომლებიც შეცვლიან ზემოხსენებულ კანონსა და კანონქვემდებარე აქტებს.

2. ირანის ისლამური რესპუბლიკის შემთხვევაში ტერმინი "ინვესტიცია", რომელიც ნახსენებია შეთანხმების 1-1 მუხლში და აგრეთვე სხვა მუხლებშიც, ნიშნავს მხოლოდ იმ ინვესტიციას, რომელიც მიღებული და რეგისტრირებულია ირანის ისლამური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ირანში უცხოური ინვესტიციების მოზიდვისა და დაცვის შესახებ კანონისა და წესების შესაბამისად ან იმ კანონებისა და წესების შესაბამისად, რომლებიც შეცვლიან აღნიშნულ კანონსა და წესებს.

ირანის ისლამური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საქართველოს რესპუბლიკის ინვესტორების ინვესტიციების მიღება და რეგისტრაცია წარმოებს "ნებართვის სერთიფიკატის" გაცემის მეშვეობით, რომელიც წარმოადგენს ეკონომიკური ურთიერთობებისა და ფინანსთა სამინისტროს, ირანის ინვესტიციების, ეკონომიკური და ტექნიკური დახმარების ორგანიზაციის ან მისი შემცვლელი ორგანიზაციების მიერ გაცემულ სპეციალურ დოკუმენტს, რომელიც ადასტურებს, რომ ინვესტიცია ნებადართულ იქნა უცხოურ ინვესტიციებთან დაკავშირებული ირანის ისლამური რესპუბლიკის კანონებისა და წესების შესაბამისად.

"ნებართვის სერთიფიკატი" შეიძლება განსაზღვრავდეს კონკრეტულ პირობებს, რომელთა შესაბამისადაც მიღებულ იქნა ინვესტიცია. ის ინვესტიციები, რომლებზეც არ იქნა გაცემული "ნებართვის სერთიფიკატი" არ ისარგებლებენ შეთანხმებიდან გამომდინარე დაცვითა და უპირატესობებით.

3. მონაწილე მხარეები ყოველი კონკრეტული შემთხვევისათვის შეიძლება შეთანხმდნენ ამის შესახებ, რომ ერთი მონაწილე მხარის ინვესტორების ის ინვესტიციები, რომლებიც მიღებულ იქნა მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე შეთანხმების ძალაში შესვლის მომენტამდე, ასევე ისარგებლებენ შეთანხმების დებულებებში მოცემული დაცვითა და უპირატესობებით.

შესრულებულია თბილისში ორ ეკზემპლარად 1995 წლის 26 სექტემბერს (1374 წლის მეძრის თვის მე-4 დღე) ქართულ, სპარსულ და ინგლისურ ენებზე, ამასთან ყველა ტექსტს თანაბარი ძალა აქვს. ტექსტის ახსნა-განმარტებასთან დაკავშირებული უთანხმოების შემთხვევაში უპირატესობა მიენიჭება ინგლისურ ტექსტს.

საქართველოს რესპუბლიკის
მთავრობის სახელით

ირანის ისლამური რესპუბლიკის
მთავრობის სახელით